

folk/ed. Derg, 2021; 27(3)-107. sayı

Kitap Tanıtımı / Book Review*

Uğuzman, Tülay (2021) Yirmi Beş Yıl Sonra Dörtdivan Dörtdivan'da Değişme Değişime Uyum ve Direnç Bir Yeniden Ziyaret / Revisit Çalışması. Ankara: Ürün Yayınları.

ISBN: 978-625-7037-80-8, 416 sayfa.

Prof. Dr. Tülay Uğuzman, Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Etnoloji Kürsüsü'nde 1975 yılında lisans ve 1978 yılında yüksek lisans eğitimini tamamlamış, 1985 yılında Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Halkbilim Anabilim Dalı'nda doktora derecesi almıştır. 1990 yılında Uygulamalı Sosyoloji Anabilim dalında doçent ve 2004 yılında profesör olan yazar, 1979-1981 yılları arasında Kültür Bakanlığı Millî Folklor Araştırma Dairesi'nde araştırmacı olarak görev yapmış, 1981 yılında Gazi Öğretmen Okulu'nda öğretmen, 1982 yılından itibaren de öğretim görevlisi olarak çalışmıştır. 1981-2004 yılları arasında Gazi Üniversitesi ile Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuvarı'nda öğretim görevlisi, doktor ve doçent olarak çeşitli lisans, yüksek lisans ve doktora dersleri vermiş, 1990-1992 yılları arasında Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu'nda idari ve akademik görevler almıştır.

Tülay Uğuzman, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi ve Başkent Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakülteleri Sosyoloji Bölümlerinin kurucu bölüm başkanıdır. 2005-2008 yılları arasında Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Dekanlığı görevinde de bulunmuştur. Hâlen Başkent Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümünde Bölüm Başkanlığı görevini sürdüren yazar, 2003 yılında Folklor Araştırmaları Kurumu tarafından verilen Türk Halk Kültürüne Hizmet Ödülü'nü almıştır.

* Bu kitap tanıtım yazısı Dr. Öğr. Üyesi Çiğdem Sema Sırma tarafından yazılmıştır (Başkent Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi, Sosyoloji Bölümü, csemapolat@gmail.com, ORCID 0000-0002-0839-2390).

Yazar; yedinci kitabı olan *Yirmi Beş Yıl Sonra Dörtdivan Dörtdivan'da Değişme Değişime Uyum ve Direnç Bir Yeniden Ziyaret / Revisit Çalışmasının yanı sıra Kemal Tahir'in Altı Romanının Halk Bilimsel Açından Değerlendirilmesi* (1986), *Simav İlçesi ve Çevresi Yaren Teşkilâtı* (1988), *Türk Halk Kültürünün Bazı Sözlü Ürünlerine Yansıyan Kadın Erkek ve Evlilik İlişkileri* (1989), *Dörtdivan Kasabasının Sosyal ve Kültürel Araştırması* (2000), *Beyazarı'nda Sosyal-Kültürel Yapı ve Değişme* (2002) ve *Atasözlerine ve Deyimlere Yansıyan Türk Halk Düşüncesi* (2014) kitaplarının da yazarıdır.

Yazarın çalışmaları incelendiğinde çalışma alanlarının halkbilim, antropoloji ve sosyoloji disiplinlerinin kavramsal ve metodik zenginliğini yansıtan türküler, yarenlik, atasözleri, örf ve âdetler ile kasabalar üzerine olduğu anlaşılmaktadır. Ayrıca yazarın; halkbilim, antropoloji ve sosyoloji alanlarındaki deneyiminden yararlanarak, ele aldığı konuyu derinlemesine olarak çok yönlü anlama çabasını nicel ve nitel veri toplama tekniklerini bir arada kullanarak yaptığı alan araştırmalarından anlayabiliriz.

Araştırmaya konu olan Dörtdivan Kasabası Bolu ilinin Gerede ilçesine bağlıdır. Yazar 1990 yılında ilkinin gerçekleştirdiği *Dörtdivan Kasabası'nın Sosyal ve Kültürel Araştırması* isimli araştırmasında Dörtdivan'ın sosyal ve kültürel yapısını, bireyler arasındaki ilişkileri ve kasabanın yapısında etkili olan sosyal-kültürel değerleri ortaya çıkartmayı amaçlamıştır. Bu araştırmada Dörtdivan Kasabası'nın tarihi İpek Yolu üzerinde yer aldığı vurgulanarak maddi ve manevi kültür unsurları arasındaki farklılaşmanın derinliğine dikkat çekilmiştir.

Yazarın 2020 yılında yayımlanan *Yirmi Beş Yıl Sonra Dörtdivan Dörtdivan'da Değişme Değişime Uyum ve Direnç Bir Yeniden Ziyaret / Revisit Çalışması* isimli kitabı; bireylerin ve toplumların sürekli bir değişim süreci içinde bulunduğu görüşünden hareketle literatürde 'yeniden ziyaret araştırmaları' ('revisit studies' veya 're-study') olarak adlandırılan, aynı ya da farklı bir araştırmacı tarafından aynı araştırma yöresinde tekrarlanan sosyolojik veya sosyal antropolojik çalışmalara bir örnektir. Sosyolojik açıdan yeniden ziyaret araştırmaları incelendiğinde İbrahim Yasa'nın (1969)'nın *Yirmibeş Yıl Sonra Hasanoğlan Köyü Karşılaştırmalı Bir Toplumbilimsel Araştırma* (1969, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayınları) başlıklı çalışması önem taşımaktadır. Yasa (1969) bu çalışmasında toplumsal yapıdaki değişimlere odaklanmıştır. Benzer şekilde, Uğuzman'ın sosyal antropolog ve sosyolog kimliği ile yirmi beş yıl aradan sonra Dörtdivan Kasabası'ndaki yenilik ve değişimi anlamaya yönelik olarak gerçekleştirdiği bu araştırma da yeniden ziyaret araştırmalarına örnektir. Yazar, aralıklı olarak iki yıl süre ile Dörtdivan Kasabası'ndaki günlük ve törensel süreçlere katılarak gözlem ve görüşmelerini sürdürmüş, örnek olayları da dinleyerek kayıt altına almış, anket uygulayarak araştırma verilerini toplamıştır. Bu araştırmanın konusunu oluşturan sosyal değişme, kitap kapağında yer verilen fotoğraftan itibaren kitabın her bölümünde alt başlıklar altında ele alınmıştır. Kitap, araştırmanın yapıldığı 1990'lı ve 2015'li yıllara ait bir düğün fotoğrafının kapakta karşılaştırmalı olarak verilmesiyle yıllar içerisinde meydana gelen sosyal değişimin bir göstergesi olarak okuyucuya sunulmaktadır.

Yazar bu araştırmasında; öncelikle yerleşim birimleri açısından köy, kasaba ve kent arasındaki sosyo-ekonomik, sosyo-demografik, sosyo-kültürel ve idari farklılıkları belirterek kasabaların kendi gerçeklikleri içerisinde değerlendirilmeleri gerektiği düşüncesinden hareket

etmiştir. Kasabaların köy ve kent arasında yer alan bir yerleşim birimi olması araştırmacı açısından sosyal değişimin tespit edilebilmesi noktasında merak duygusunu uyandırmıştır. Yazarın ele almış olduğu sosyal değişim, halkbilimci bakış açısıyla antropolojik ve sosyolojik bağlamda titizlikle incelenmiş ve on üç bölüm altında okuyucuya sunulmuştur.

Yazar Dörtdivan Kasabası'nın; gelenek, töre, inanç, norm ve değerler bütünü ile Türk kültürünün başından beri izlediği tarihi zincirin izlerini yansıtması ve bu zincirin en son halkasını günümüze ulaştırmasını bu kasabanın en önemli özelliği olarak belirtmiştir. Bu nedenle yazar ilk araştırmasında olduğu gibi ikinci araştırmasında da değerler ve kültürel yapı üzerine odaklanırken aynı zamanda yöre halkının ekonomik ve toplumsal ilişkilerini de incelemiştir.

Yazar Dörtdivan Kasabası'nın sosyal yapısını objektif bir bakış açısıyla ele almıştır. Objektif bir bakış açısıyla gözlem ve görüşmelerin yürütülmesi ve kasaba halkının deneyimlerinin onların anlam dünyalarındaki yeri ve önemi bağlamında aktarılması araştırma açısından önem taşımaktadır. Diğer taraftan yazarın olayları aktarırken kaynak kişilerle yapmış olduğu görüşmelerde kasaba halkının yerel söylemlerine yer vermiş olması anlatımı zenginleştirerek okuyucuda olayların anlaşılmasını kolaylaştırmaktadır.

On üç bölümden oluşan kitabın *Teorik Çerçeve* başlığını taşıyan ilk bölümünde yazar araştırmanın konusunu ve amacını, varsayımını, araştırmanın yöntem ve tekniklerini belirtmiştir. Nicel ve nitel yöntemle yürütülen araştırmanın amacı, ilki 1990 yılında ikincisi 2015-2017 yılları arasında gerçekleştirilen alan araştırmalarının verilerinden yola çıkarak Dörtdivan Kasabası'nın sosyal yapısında ortaya çıkan yenilik ve değişimleri karşılaştırmalı olarak incelemek olarak belirtilmektedir.

İkinci bölüm *Dörtdivan'ın Tarihi ve Sosyocoğrafi Gelişimi* başlığını taşımaktadır. Bu başlık altında Dörtdivan Kasabası'nın tarihsel niteliği üzerinde durulmuş, Dörtdivan'da toprağı satmanın atalara yapılmış bir saygısızlık olarak algılandığı, ikinci araştırmada da tespit edilmiştir.

Çalışmanın üçüncü bölümü *Küçük Toplum ve Kasaba İdeolojisi* üzerinedir. Bu bölümde yazar Ogburn'un kültürel gecikme olarak kavramsallaştırdığı maddi ve manevi kültür öğeleri arasındaki farka değinerek sosyoloji literatüründeki kasaba araştırmalarının önemi üzerinde durmuştur. Çalışmada yirmi beş yıllık bir zaman geçişinden sonra Dörtdivan Kasabası'nın sosyal ve kültürel yapısında meydana gelen yenilik ve değişimin belirlenmesinin hedeflendiği belirtilmiştir.

Çalışmanın dördüncü bölümünde *Sosyal Hareketlilik ve Nüfus Yapısı* yer almaktadır. Bu bölümde yazar tarafından sosyo- demografik açıdan toplumların dinamik yapısına vurgu yapılmıştır. Büyük şehirlere veya yurtdışına yapılan göçlerin nedenleri ve göç eden bireylerin demografik dağılımlarıyla birlikte Dörtdivan Kasabası'nın yaşlı nüfusundaki artış ve ölüm hızındaki azalmaya yer verilmiştir. Ayrıca yazar kasaba dışına yapılan göçlerin nedenlerini, günümüzde halkın, '*Dörtdivan'da duranın durduğuna pişman olduğu*' ve '*giden herkesin kendini kurtardığı*' sözleriyle aktardığını vurgulamıştır. Dörtdivan Kasabası dışına yapılan göçlerin nedenleri arasında ilk araştırmada daha iyi yaşam şartları ve daha iyi eğitim imkânları gösterilirken ikinci araştırmayla göç nedenleri arasına sosyal yaşantı ve özgürlük isteği de

eklenmiştir. Bu noktada modernleşmenin temel vurgusu olan ‘daha iyi yaşam’ arzusunun Dörtdivan Kasabası yaşayanları içinde geçerli olduğu söylenebilir.

Çalışmanın beşinci bölümü *Sosyoekonomik Yapı* başlığını taşımaktadır. Bu bölümde yirmi beş yıllık zaman akışıyla birlikte bireylerin üretim ve tüketim tercihlerinin değişmesi ele alınmıştır. 1990’lı yıllarda Dörtdivan Kasabası ve köylerinde yapılan ormancılık faaliyetlerinin artık yapılmadığı ve ekonomik değişmelerin göstergesi olarak bazı işyerlerinin kapanarak yerine günümüz ihtiyaçlarını karşılayacak yerlerin açıldığı belirtilmiş ayrıca tarımdaki makineleşme vurgulanmıştır. Bununla birlikte ilk araştırmada sayıca az olan kilim ve heybe dokuma tezgâhlarının makine halılarına artan rağbetle birlikte azalmaya başlaması vurgulanırken ikinci araştırmada tezgâhların kalmadığı tespit edilmiştir. Sosyoekonomik yapıda meydana gelen değişme ve yenilikler yazar tarafından vurgulanmıştır.

Çalışmanın altıncı bölümünde *Boş Zaman Faaliyetleri* konu edilmektedir. Yazar bu bölümde Dörtdivan Kasabası’nda her iki araştırmada da boş zaman değerlendirme kavramının yöre halkında fazla gelişmediğini, özellikle kadınlar açısından boş zaman ve günlük işlerin iç içe geçtiğini gözlemlediğini belirtmiştir. Fakat ikinci araştırma ile kadınların kamusal alanlarda daha görünür oldukları tespit edilmiş bu durum kadınların alışveriş etkinlikleri ve kurslara olan katılımlarıyla açıklanmıştır. Diğer taraftan Dörtdivan’da kahvehanelerin topluluk yaşamındaki öneminden de bahsedilerek sadece erkeklere özgü bir faaliyet olan ‘arkandan gel toplantıları’ da anlatılmaktadır.

Eğitim ve Okullaşma başlığını taşıyan yedinci bölümde Dörtdivan Kasabası’nın köylerinde ve merkezinde, iki araştırma arasında geçen süre boyunca eğitim açısından önemli gelişmeler olduğu ancak hâlâ neredeyse hiç kimsenin evinde kitaplık olmadığı belirtilmiştir. Araştırmada tespit edilen önemli bir değişim ise cinsiyetlere bağlı olarak okulda kalma süresidir. İlk araştırmada ailelerin kız çocuklarının okumasını isterken bu isteklerini tam olarak gerçekleştiremedikleri fakat ikinci araştırma ile ailelerin kız çocuklarının eğitimleri için büyük şehirlere göç ettikleri ifade edilmiştir. Araştırmacının bu tespiti aynı zamanda kız çocuğuna verilen değer de zaman içerisindeki değişimine bir örnek niteliğindedir.

Çalışmanın sekizinci bölümü *Aile Yapısı* başlığını taşımaktadır. 1990’lı yıllarda Türkiye’de sık görüldüğü gibi Dörtdivan Kasabası’nda da geniş aile tipinin yaygın olduğu ve o yıllarda ‘aynı toprağı işleyip aynı kazanca ortak’ olmakla birlikte aile bireylerinin sayısal çokluğunun ailenin maddi ve manevi gücünün göstergesi olarak kabul edildiği belirtilmiştir. İlk araştırmada ailedeki yetki ve görev dağılımı incelendiğinde büyükbabanın (*kaynata-kayınbaba*) ‘mutlak bir hâkim’ olduğu, ikincisinde ise büyükbaba otoritesinin azaldığı ve bu otoritenin babaya geçtiği tespit edilmiştir. Benzer şekilde ikinci araştırmayla büyükannenin (*kayınna-kayınvalide*) aile içindeki baskın rolünü kaybettiği, gelinlerin konumlarının güçlendiği ifade edilmektedir. Bu durumu yazar, 1990’lı yıllarda kayınvalidelerin gelinlerine görevlerine dair ‘kazlar kabak oluyor kalk gelin sabah oluyor’ şeklinde uyarılar yaparken ikinci araştırmayla ‘artık gelinlere laf mı söyleniyor’ şeklindeki kaynak kişi aktarımlarıyla zenginleştirerek aktarmıştır. Bu arada görümcelerin statülerindeki yükseliş de nedenleri örnekler verilerek tartışılmıştır. Bu bölümde toplumsal koşulların değişimi ile birlikte özellikle kadınların (anne, anneanne/ babaanne, görümce ve gelin) aile içindeki statülerinin

yükselmesi önemli tespitler arasında yer almaktadır. Yazarın 1990'lı yıllarda yaptığı ilk araştırmasında yeni evlenen gelinin sofradaki oturuşundan yola çıkarak gelinin aile içi statüsünü açıklaması araştırmacının titiz gözlemci yönüne örnek verilebilir.

Çalışmanın dokuzuncu bölümü *Evlenme ve Boşanmalar* başlığını taşımaktadır. Bu bölümde bireysel bir tercih olan evlilik ve boşanmanın kasaba halkı için evliliğe ve boşanmaya yüklenen anlamlarına ve bu anlamların nesilden nesile aktararak bekâret, cinsel yaşam, doğurganlık, uyum ve birlikte yaşam ritüelleri bağlamında ele alınarak yirmi beş yıl içerisindeki değişimi üzerinde durulmuştur. Yazar, yörede 1990'lı yıllarda kızlar için 'ere çıkmak' erkekler içinse 'gelin almak' terimleriyle açıklanan görücü usulüyle evlenmenin yerini bugün tanışmalar yoluyla yapılan evliliklere bıraktığını belirtmiştir. Araştırma ile ayrıca 1990'larda genç kızların 'oy içine içine, varman kırın piçine, Allah yazımı yazsın, Dörtdivan içine' şeklindeki dörtlükler söyleyerek içten evliliği tercih ettikleri, günümüzde bu tercihin yerini dışarıdan evlenmelere bıraktığı, akraba evliliklerinin azaldığı ve 1990'lı yıllarda yaygın olan beşik kertmesinin günümüzde kalmadığı tespit edilmiştir. 'Kalın', 'ağırlık', 'baba hakkı', 'süt hakkı', 'kız parası', 'ana yolluğu' olarak tanımlanan başlık parasının da günümüzde erkek tarafının kız evinin tüm masraflarını karşılaması şekline dönüştüğü görülmüştür. Kitapta Dörtdivan Kasabası'nda eskiden evlenmenin ilk adımının 'ağız yoklama ya da yoklatma' olduğu, bunu söz kesme olarak belirtilen 'şerbet töreni' ve sonrasında da 'başlık töreni', 'el öptürme günü', 'pırtı günü', 'sac koyma', 'kına gecesi', 'nikah', 'düğün', 'gerdek' ve 'duvak' ile devam ettiği bildirilmekte, günümüzde bu konularda ortaya çıkan değişimler, detaylarıyla açıklanmaktadır. 1990'larda kına gecelerinde gözlenen ve 'oyun çıkarma' adı verilen geleneksel halk tiyatrosu örneklerinden konuları ve içerikleri de göz önünde bulundurularak söz edildiği halde ikinci araştırmanın yapıldığı yıllarda bunlardan bazılarının unutulmuş bazılarının ise yozlaşmış olduğu belirtilmiştir. Yine günümüzde düğün törenleri sırasında uygulanan çok sayıdaki geleneksel ritüele rağmen gelin arabası olarak limuzin model araçların seçilebilmesi, araştırmacının ilginç tespitleri arasındadır. İkinci araştırmada gelinlerin tepkisi nedeniyle terk edilen ve günümüzde varlığını sürdürmekte olan gelenekler de detaylarıyla açıklanmaktadır.

Boşanmalarla ilgili olarak yazar ilk araştırmasında, evliliklerinin ilk yıllarında yaşlarının küçük olması nedeniyle sadece dinî nikâhla evlendirilen kadınların çocuğu olmadığı gerekçesiyle "evden kovulabildiklerini", bu ayrılığın boşanma istatistiklerine yansımadığını, ikinci araştırmanın yapıldığı yıllarda yükselen boşanma sayılarının biraz da bu yüzden olduğunu belirtmektedir. İlk ve ikinci araştırma ile tespit edilen boşanma nedenlerindeki sosyal değişim, bu bölümde değerlendirmiştir.

Çalışmanın onuncu bölümü *Doğum ve Ölüm Gelenekler Sistemi* başlığını taşımaktadır. Bu bölümde öncelikle gebelik ve lohusalık dönemi anne ve bebek açısından sosyo-kültürel bağlamda ele alınmıştır. Bebeğin cinsiyeti, doğumun yapılacağı mekân, doğum ritüelleri, doğum sonrası bebek ve anne bakımı ile ziyaretleri açıklanmıştır. 1990'da yapılan ilk araştırmada annenin hamileliğindeki vücut şekline göre bebeğinin cinsiyetinin tahmini ile evde yapılan doğumların yerini modern tekniklere ve hastane doğumlarına bırakması ikinci araştırmanın önemli sosyal değişim bulgularındandır. Diğer taraftan 'lohusa ve bebeğe al ve

kırk karışması 'inançları ile kırklama, kırk uçurma, beşik içi, ayak kösteği kesme vb. gelenek ve ritüeller de detaylı olarak açıklanmış ve bu ritüellerin hâlâ devam ettiği belirtilmiştir.

Bununla birlikte Dörtdivan Kasabası'nda ölümün bir yazgı işi olarak görüldüğü belirtilerek '*Allah verdi Allah aldı*' sözünün her iki araştırmada da sıkça duyulduğu ve '*mezarlarımız çocukların ayaklarının dibinde olsun*' denilerek kasaba halkının cenazelerinin Dörtdivan'a defnedilmesi arzu ve talepleri bu bölümde belirtilmiştir. İlk araştırmada kadın mezarlarının başındaki tarak biçimli, erkek mezarlarının başındaki yuvarlak formulu taşların yerlerini mermer mezar taşlarına bıraktığı ve cenazelerin kasabada yaşayanlar ile yöreden göç etmiş pek çok kişi ile kalabalık biçimde defnedilme gayretleri de kitapta yer almaktadır.

Çalışmanın on birinci bölümü *Dini Hayat* başlığını taşımaktadır. Gençlerin ilk araştırmaya kıyasla dinî görevlerini yerine getirme konusunda daha istekli oldukları bu bölümde vurgulanmıştır.

Sağlık ve Hastalık Sistemi başlığını taşıyan on ikinci bölümde yazar, ikinci araştırmasında yöre halkının doktora, ilaca, modern tıbbı olan güveninin yirmi beş yıl öncesine göre çok daha fazla olduğunu ve doğum kontrol yöntemlerinin daha bilinçli olarak uygulandığını bildirmektedir. Modernleşme sürecinin bir parçası olarak sağlık alanındaki değişim, geleneksel tıbbın yerini modern tıbbı bırakması bağlamında açıklanmıştır.

Çalışmanın *Sosyal Değişme* başlıklı on üçüncü bölümünde, Dörtdivan Kasabası'ndaki sosyal değişme boyutları, ilk ve ikinci araştırma verileri bağlamında karşılaştırmalı olarak *Geleneksellik- Modernleşmeye Olan Tutumlar ve Maddi Manevi Kültür Farklılaşmaları* alt başlıkları altında değerlendirilmiştir.

Çalışmanın kısa bir özetinin yapıldığı sonuç kısmında, yirmi beş yılın sonunda değişmeye ilişkin olarak en çok dikkat çeken konular ele alınmıştır. Bunlar yörede süregelen işsizlik, büyük kentlere yapılan göçler ve ilçe nüfusunun azalması, hayvancılığın cazibesini kaybetmesi, tarımda, hayvancılıkta, evlerde, ev âletlerinde modernleşme, eskiden '*gurbetçi*' olarak nitelendirilen kişilerin bugün '*yazlıkçılar*' olarak tanımlanmaları, ailenin giderek ve yumuşak bir geçişle çekirdek aileye dönüşmesi, evlenme yaşının yükselmesi, alışverişlerde ve evliliklerde resmî sözleşmelerin önemini giderek arttırması, eğitim düzeyinde ve buna bağlı olarak kadının statüsündeki yükselme, babalık algısında ve baba davranışlarında ortaya çıkan farklılaşmalar ile dindarlaşmanın gözle görülür biçimde artmasıdır. Kitabın sonuç kısmı, araştırmacının önerileri ile noktalanmaktadır.

Yirmi beş yıl ara ile araştırmacıya anlatılan örnek olay ve anlatımlar ile seksen bir tablo, dokuz ek tablo ve yörede çekilen yüz beş fotoğrafta desteklenen kitabın ekler kısmında ayrıca, her iki araştırmanın anket formları, görüşme soruları, kaynak kişi dizinleri, çizimler, notalar ve haritalar yer almaktadır. Yazarın bu araştırmasına başlamadan önce yürütmüş olduğu alan araştırmalarındaki tecrübesini bu araştırmasına da yansıttığı söylenebilir. Özellikle yazarın ekler kısmında yer vermiş olduğu fotoğraflar okuyucunun zihninde Dörtdivan Kasabası'nı canlandırma rolünü üstlenmektedir. Ayrıca yazar etik sorumlulukla hareket ederek kaynak kişilerin bilgilerini gizlemiş, anket formu ile birlikte görüşme sorularına ekler kısmında yer vermiştir. Kitapta nicel verilerden elde edilen tablolar, kaynak kişi ifadeleriyle beslenmiştir.

Bir yerleşim birimi olarak köy ve kent arasında yer alan kasabalara dair araştırma ve

yeniden ziyaret araştırmalarının sayıca azlığı dikkate alındığında bu araştırmanın önemli bir boşluğu doldurduğu dikkati çekmektedir. Bu noktada özellikle sosyal değişmeyi ele alan antropolojik ve sosyolojik kasaba araştırmalarının artması gerektiği düşünölmektedir. Ayrıca yazar halkbilimci bakış açısıyla toplumsal yapının sosyo-költürel yönüne türküler, oyunlar, kıyafetler, örf ve âdetler, yöreye özgü ifade ediş tarzlarıyla birlikte ‘keş’ gibi yöresel yiyecekler üzerinden yer vermiştir. Sonuç olarak bu kitap; halkbilim, antropoloji ve sosyoloji bölümü öğrencileriyle birlikte kasaba araştırmaları ve yeniden ziyaret araştırmaları yapmayı planlayan araştırmacılara yol gösterici özelliği olan kaynak kitap konumundadır.